

1. Опис навчальної дисципліни

Показник	Значення показника
Курс (и)	1
Семестр (и)	1
Обсяг (<i>кредити ЄКТС/години</i>)	4 / 120
Кількість змістових модулів	2
Розподіл годин за видами навчальної діяльності:	
лекції (Л)	10
семінарські заняття (СЗ)	12
практичні заняття (ПЗ)	22
лабораторні заняття (ЛЗ)	-
індивідуальні завдання (ІЗ)	-
самостійна робота (СР)	76
форма підсумкового контролю (<i>семестр</i>)	екзамен

Передумови для вивчення навчальної дисципліни - немає

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

2.1. Мета – полягає у наданні ґрунтовних знань з організаційно-правових основ створення та управління підрозділу захисту інформації.

2.2. Завдання:

- з'ясування цілей створення окремого підрозділу захисту інформації;
- пізнання переліку та змісту правових засобів захисту інформації в Україні;
- засвоєння компетенції суб'єктів інформаційної безпеки на підприємстві щодо захисту інформації;
- оволодіння алгоритмами управління підрозділом захисту інформації.

2.3. Результати навчання

Обов'язкова навчальна дисципліна «Організація та управління служби захисту інформації» спрямована на досягнення програмних результатів навчання, які в інтегрованому (синтезованому) вигляді визначені у профілі освітньо-професійної програми «Організація захисту інформації з обмеженим доступом» (від 12.09.2024 №29/3), а саме: ^{408/6.1}

ПРН-4	Організувати роботу колективу, забезпечувати професійний розвиток його членів та досягнення поставлених цілей.
ПРН-15	Управляти проведенням заходів у процесі забезпечення національної безпеки в різних умовах обстановки з використанням нових стратегічних підходів.
ПРН-20	Організувати та розробляти комплексну систему захисту інформації та формувати систему суб'єктів захисту інформації з обмеженим доступом установ, підприємств, організацій; здійснювати моніторинг, протидію загрозам конфіденційності, цілісності, доступності інформації з обмеженим доступом.

3. Програма та структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів, тем навчальних занять	Кількість годин					
	Усього	Л	СЗ	ПЗ	ЛЗ	СР
1	2	3	4	5	6	7
Семестр I						
Змістовий модуль 1.						
Структура та базові функції служби захисту інформації підприємства.						
Тема 1. Поняття та організація системи захисту інформації на підприємстві		2	2	4		14
Лекція 1. Служба захисту інформації як структурний підрозділ підприємства		2				
Семінарське заняття 1. Система захисту інформації на підприємстві			2			
Практичне заняття 1. Нормативно-правове забезпечення системи захисту інформації на підприємстві				2		
Самостійна робота 1. Поняття та вимоги до системи захисту інформації						6
Практичне заняття 2. Організація системи захисту інформації на підприємстві				2		
Самостійна робота 2. Штатна структура служби захисту інформації						8
Тема 2. Планування роботи служби захисту інформації в автоматизованій системі		2	2	4		14
Лекція 1. Планування роботи СЗІ		2				
Семінарське заняття 1. Структура плану захисту інформації в АС			2			
Практичне заняття 1. Завдання служби захисту інформації підприємства				2		
Самостійна робота 1. Функції служби захисту інформації						6
Практичне заняття 2. Функції під час створення комплексної системи захисту інформації				2		
Самостійна робота 2. Функції під час експлуатації комплексної системи захисту інформації						8
Модульна контрольна робота 1.			2			
Всього годин за змістовий модуль 1.		4	6	8		28
Змістовний модуль 2.						
Система управління інформаційною безпекою підприємства.						
Тема 1. Організація управління безпекою ресурсів підприємства		2	2	4		16
Лекція 1. Заходи забезпечення безпеки ресурсів підприємства		2				
Семінарське заняття 1. Організація захисту кадрових та інших матеріальних ресурсів підприємства			2			
Практична робота 1. Взаємодія служби захисту інформації з іншими підрозділами організації та зовнішніми організаціями				2		
Самостійна робота 1. Штатний розклад та структура служби захисту інформації						8
Практичне заняття 2. Завдання захисту інформації в АС				2		
Самостійна робота 2. Класифікація інформації, що обробляється в АС						8
Тема 2. Організаційні засади функціонування системи управління інформаційною безпекою підприємства		2	2	4		16
Лекція 1. СУІБ підприємства: структура, порядок створення та функціонування		2				
Семінарське заняття 1. Організаційні засади функціонування системи управління інформаційною безпекою підприємства			2			

1	2	3	4	5	6	7
Практичне заняття 1. Організація захисту матеріальних ресурсів підприємства				2		
Самостійна робота 1. Забезпечення охорони режимних зон підприємства						8
Практичне заняття 2. Загрози для інформації в АС. Модель загроз				2		
Самостійна робота 2. Роль керівництва установи у підтриманні СУІБ підприємства						8
Тема 3. Організація управління ризиками інформаційної безпеки		2	2	6		16
Лекція 1. Менеджмент ризиків інформаційної безпеки		2				
Семінарське заняття 1. Порядок виявлення та обробки ризиків інформаційної безпеки			2			
Практичне заняття 1. Загрози для інформації в АС. Модель порушника				2		
Самостійна робота 1. Перегляд політики обробки ризиків інформаційної безпеки						8
Практичне заняття 2. Політика безпеки інформації в АС				2		
Самостійна робота 2. Порядок та способи обробки інцидентів інформаційної безпеки						8
Модульна контрольна робота № 2				2		
Всього годин за змістовий модуль № 2		6	6	14		48
Підсумковий контроль (форма)	екзамен					
Всього годин за навчальну дисципліну	120	10	12	22		76

4. Основні методи навчання

I. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності:

1. За джерелом інформації:
словесні: лекція (традиційна, проблемна) із застосуванням комп'ютерних інформаційних технологій, семінари, пояснення, розповідь, бесіда;
наочні: спостереження, ілюстрація, демонстрація.
2. За логікою передачі і сприймання навчальної інформації: індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні.
3. За ступенем самостійності мислення: репродуктивні, пошукові, дослідницькі.
4. За ступенем керування навчальною діяльністю: під керівництвом викладача; самостійна робота студентів: з книгою; виконання індивідуальних навчальних проектів.

II. Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності:

- навчальні дискусії;
- створення ситуації пізнавальної новизни;
- створення ситуацій зацікавленості (метод цікавих аналогій тощо).

Складання конспекту з теми модуля за заданим, або самостійно складеним планом.

Підготовка доповідей з теми модуля.

Розробка тестових завдань з теми модуля.

Добір додаткового теоретичного та ілюстративного матеріалу.

Написання самостійної роботи з теми модуля.

5. Оцінювання результатів навчання

5.1 Результати навчання здобувача вищої освіти з навчальної дисципліни оцінюються за 100-бальною шкалою як сума балів поточного та підсумкового контролю із застосуванням наступних вагових коефіцієнтів, загальна сума яких дорівнює 1:

Вид контролю	Ваговий коефіцієнт
Поточний контроль (К)	0,6
Підсумковий контроль (ПК)	0,4

Підсумкова семестрова оцінка (ПСО) обчислюється за формулою: $ПСО = (К + ПК) / 2 * 100$

5.2. Складниками для обчислення балу поточного контролю здобувача вищої освіти є:

Види навчальної діяльності	Кількість балів (максимальна)
Робота на лекціях (ведення конспекту лекцій або інше)	1*5=5
Робота на семінарських заняттях	3*5=15
Робота на практичних заняттях	2*10=20
Виконання завдань для самостійної роботи	1*10=10
Виконання модульної контрольної роботи	5*2=10

Мінімальна кількість балів для допуску до підсумкового контролю – 35 (семінарські, практичні та виконання модульних контрольних робіт)

5.3. Шкала оцінювання здобувача вищої освіти

Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за 100-бальною шкалою	Значення оцінки
A	90-100	<i>Відмінно – відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок.</i> Здобувач вищої освіти виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно здобувати знання, без допомоги викладача знаходить та опрацьовує необхідну інформацію, вміє використовувати набуті знання і вміння для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях, переконливо аргументує відповіді, самостійно розкриває власні обдарування і нахили.
B	84-89	<i>Дуже добре – вище середнього рівня, але з кількома помилками.</i> Здобувач вищої освіти вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, застосовує його на практиці, вільно розв'язує вправи і задачі у стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна.
C	75-83	<i>Добре – загалом правильна робота, але з певною кількістю помилок.</i> Здобувач вищої освіти вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача; в цілому самостійно застосовувати її на практиці; контролювати власну діяльність; виправляти помилки, серед яких є суттєві, добирати аргументи для підтвердження думок.
D	65-74	<i>Задовільно – непогано, але зі значною кількістю недоліків.</i> Здобувач вищої освіти відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень; з допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, серед яких є значна кількість суттєвих.
E	60-64	<i>Достатньо – виконання задовольняє мінімальні вимоги.</i> Здобувач вищої освіти володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні.
FX	35-59	<i>Незадовільно – потрібна додаткова робота.</i> Здобувач вищої освіти володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу
F	1-34	<i>Незадовільно – потрібна значна додаткова робота.</i> Здобувач вищої освіти володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів.

6. Ресурсне забезпечення навчальної дисципліни

Основна література:

1. Управління та організація служби захисту інформації: навч. посіб. / А.К. Гринь – К. Нац. Акад. СБУ, 2010. – 71 с.
2. Організація захисту інформації з обмеженим доступом: навч. посіб. / А.М.Гуз, І.П.Касперський, С.О.Князев та ін. – К.: Нац. акад., СБУ, 2018. – 252 с.
3. Організаційно-правові основи захисту службової інформації: навч. посіб. / І.П.Касперський, С.О.Князев, О.І.Матяш та ін. – Київ: Нац. акад. СБУ, 2017. – 120 с.

Допоміжна література:

1. Організація діяльності режимно-секретних органів в Україні: Навчальний посібник / В.І. Журавель, С.О. Князев, О.І. Матяш. – К.: Вид-во НА СБ України, 2016. – 160 с.
2. Охорона державної таємниці в Україні: навч. посіб. / А.М. Гуз, І.П.Касперський, С.О. Князев., та ін. – Київ: Нац. акад. СБУ, 2017. – 120 с.
3. Міжнародне співробітництво у сфері охорони державної таємниці: навч. посіб. / [авт. кол. Т.Ю. Ткачук, А.М. Гуз, С.О. Князев та інші] – К.: Наук.-вид. відділ НА СБ України., 2019. – 91с.

Нормативно-правові акти

1. НД ТЗІ 1.6-005-2013 Про затвердження нормативного документа системи технічного захисту інформації. Наказ Адміністрації Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації України № 215 від 15.04.2013. <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0215519-13> Дата звернення 16.09.2024.
2. НД ТЗІ 1.1-003-99 Термінологія в галузі захисту інформації в комп'ютерних системах від несанкціонованого доступу. Наказ Департаменту спеціальних телекомунікаційних систем та захисту інформації Служби безпеки України № 22 від 28.04.1999. https://tzi.ua/assets/files/1.1_003_99.pdf Дата звернення 16.09.2024.
3. НД ТЗІ 1.4-001-2000 Типове положення про службу захисту інформації в автоматизованій системі. Наказ Департаменту спеціальних телекомунікаційних систем та захисту інформації Служби безпеки України № 53 від 04.12.2000 (із змінами № 806 від 28.12.2012. <https://tzi.com.ua/downloads/1.4-001-2000.pdf> Дата звернення 16.09.2024.
4. НД ТЗІ 3.1-001-07 Захист інформації на об'єктах інформаційної діяльності. Створення комплексу технічного захисту інформації. Передпроектні роботи. Наказ Адміністрації Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації України . № 232 від 12.12. 2007. <https://tzi.com.ua/downloads/3.1-001-07.pdf> Дата звернення 16.09.2024.

Інформаційні ресурси

1. <https://cip.gov.ua/ua/statics/zakhist-informaciyi>

Адреса розміщення робочої програми навчальної дисципліни

(офіційний вебсайт НА СБУ / платформа дистанційного навчання / електронний ресурс навчально-наукового інституту, кафедри, бібліотеки тощо)

7. Дані про перегляд робочої програми навчальної дисципліни¹

№ п/п	Дата, номер протоколу засідання кафедри (спільного засідання кафедр)	Рішення за результатами перегляду	Підпис керівника кафедри

¹ Перегляд робочої програми навчальної дисципліни відбувається щорічно, з урахуванням результатів моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми і, зокрема, отриманих від здобувачів вищої освіти та інших стейкхолдерів побажань та зауважень.

29/3/4-457/б
09.10.24